

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VALSTYBĖS TURTO PERDAVIMO SAVIVALDYBIŲ NUOSAVYBĖN ĮSTATYMO
NR. VIII-546 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ
TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729
11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP NR. 22-422(2), 22-423(2), 22-424(2), TAIS NR. 21-32940(3), 21-32939(3), 22-3561(2))**

2022-04-08 Nr. NV-918

Vilnius

Projekto rengėjas: Aplinkos ministerija.

Projekto tikslas: Siekiama supaprastinti ir paspartinti nuo 1998 metų vykdomą pagal Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymą (toliau – Įstatymas) savivaldybių nuosavybėn priskirto turto perdavimo savivaldybėms procesą, sumažinti valstybės ir savivaldybių institucijų administracinę naštą.

Dabartinė situacija:

1997 m. gruodžio 2 d. priėmus Įstatymą, kuris nustatė savivaldybių nuosavybėn priskiriamo valstybės turto dalį ir jo perdavimo tvarką, Vyriausybė 1998 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 870 „Dėl valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn tvarkos“ nustatė, kad pagal Įstatymą savivaldybių nuosavybėn priskirtas turtas turi būti iki 2000 m. sausio 1 d. perduotas savivaldybių nuosavybėn.

Įstatyme nustatyta, kad savivaldybės jų nuosavybėn priskirtą, bet dar neperduotą valstybės turtą valdo patikėjimo teise; Įstatyme pateiktas baigtinis savivaldybių nuosavybėn priskiriamo valstybės turto sąrašas; nustatyta, kad Įstatymo projekto 3 straipsnyje nurodytam turtui priskiriamus valstybės turto objektus kiekvienai savivaldybei perduoda Vyriausybės įgalioti asmenys; nurodyta, kad turtas savivaldybėms perduodamas pagal perdavimo–priėmimo aktus; nurodyta aktuose privaloma pateikti informacija; privalo būti atlikta to turto techninė inventorizacija (kadastriniai matavimai). Vyriausybės 1998 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 870 „Dėl Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn tvarkos aprašo patvirtinimo“ Aplinkos ministerijos kancleris įgaliotas pasirašyti Įstatymu savivaldybėms priskirto valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn perdavimo–priėmimo aktus.

Pagal Įstatymą savivaldybių nuosavybėn perduodamas šis savivaldybių patikėjimo teise valdomas valstybės turtas: valstybei nuosavybės teise priklausantis savivaldybių įsteigtų bendrovių turtas ir įmonių akcijos (butų ūkio eksploatavimo ir remonto įmonėse bei butų ūkio avarinėse tarnybose, vandens tiekimo ir vandenvalos įmonėse ir kt.); valstybės turtas, kurį valdo savivaldybių biudžetinės ir viešosios įstaigos (ikimokyklinės įstaigos, darželiai-mokyklos, bendrojo lavinimo suaugusiųjų ir jaunimo mokyklos ir kt.); neprivatizuotos savivaldybių gyvenamosios patalpos su joms priklausančiais inžineriniais tinklais ir įrenginiais; pastatai, jų dalys ir atskiros patalpos, kuriuose yra savivaldos institucijos arba kurie reikalingi savivaldybių funkcijoms atlikti ir kt.; miestų ir gyvenviečių bendros paskirties komunalinio ūkio objektai, reikalingi savivaldybių funkcijoms atlikti; gatvės ir vietinės reikšmės keliai su visais jiems priklausančiais statiniais; apšvietimo tinklai, statiniai bei įrenginiai; vandenvietės, vandentiekio linijos (su hidranta), vandens siurbimo stotys bei valymo įrenginiai, fekalių ir mišrios kanalizacijos tinklai; upių krantinės, jų įrenginiai, tėkmės reguliavimo statiniai; kapinėse esantys pastatai ir statiniai, įrenginiai ir želdiniai; paminklai, skulptūros, fontanai, memorialiniai akmenys, mažoji architektūra; sąvartynuose esantys statiniai bei įrenginiai ir privažiavimo keliai; katilinės ir šilumos tinklai; kūno kultūros bei sporto statiniai ir įrenginiai ir kt.

Dėl lėšų ir žmogiškųjų išteklių stygiaus savivaldybėse, savivaldybių prašymu, jau ne kartą buvo pratęstas terminas, per kurį savivaldybių nuosavybėn turi būti perduotas visas Įstatymu joms priskirtas turtas. Aktualiaame Vyriausybės 1998 m. liepos 13 d. nutarime Nr. 870 nurodyta, kad Įstatymu savivaldybių nuosavybėn priskirto turto perdavimo procedūros turi būti baigtos iki 2025 m. sausio 1 d. Manoma, kad savivaldybės iki nurodyto termino nepajėgs atlikti visų jų nuosavybėn priskirtų nekilnojamojo turto objektų kadastrinių matavimų, būtinų turtui perimti ir įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

Kartu paminėtina, kad per paskutinius penkerius metus savivaldybėms perduodamas tik Įstatymo 3 straipsnio 3 dalies 1, 2 ir 3 punktuose išvardytas turtas (miestų ir gyvenviečių bendros paskirties komunalinio ūkio objektai: gatvės ir vietinės reikšmės keliai su visais jiems priklausančiais statiniais (tiltais, viadukais, perėjomis, laiptais, transporto stotelėmis, lietaus kanalizacijos tinklais ir kt.); apšvietimo tinklai, želdynuose esantys statiniai ir įrenginiai). Kitas Įstatyme nurodytas turtas iš esmės jau baigtas perduoti savivaldybių nuosavybėn.

Įvertinus galiojantį teisinį reguliavimą ir atsižvelgus į tai, kad Įstatymu savivaldybių nuosavybėn priskirtas tik iki jo įsigaliojimo (1998 metų) savivaldybių teritorijose faktiškai buvęs valstybės turtas, kad savivaldybės šį turtą faktiškai valdo, apskaito, inventorizuoja bei rengia ir Vyriausybės įgaliotam asmeniui teikia pasirašyti to turto perdavimo–priėmimo aktus, darytina išvada, kad Vyriausybės įgalioto asmens dalyvavimas Įstatymu savivaldybėms priskirto valstybės turto perdavimo–priėmimo procese yra formalus veiksmas, sukuriantis institucijoms papildomą administracinę našą ir ilginantis valstybės turto perėmimo savivaldybių nuosavybėn procesą.

Projekto esmė:

Siūloma pakeisti Įstatymą ir išdėstyti jį nauja redakcija, savivaldybių nuosavybėn perimamo valstybės turto sąraše nurodant savivaldybių nuosavybėn priskirtą, bet iki šiol nebaigtą perduoti valstybės turtą ir naujai reguliuojant šio turto perėmimo savivaldybių nuosavybėn bei savivaldybių nuosavybės teisių įregistravimo į jį Nekilnojamojo turto registre procesus, sudarant galimybes savivaldybėms šio turto perėmimo procesą vykdyti savarankiškai.

Projekte numatyta, kad savivaldybių nuosavybėn perimamas šis savivaldybių apskaitoje registruotas ir valdomas valstybės turtas, faktiškai buvęs savivaldybių teritorijose iki 1998 metų:

1) neprivatizuotos savivaldybių gyvenamosios patalpos su joms priklausančiais inžineriniais tinklais ir įrenginiais, gyvenamųjų namų valdose esantys pagalbinio ūkio paskirties pastatai, jų dalys;

2) gatvės ir vietinės reikšmės keliai;

3) gyvenamųjų vietovių apšvietimo tinklai, statiniai ir įrenginiai;

4) vandens telkinių statiniai ir įrenginiai;

5) vandenvietės, vandentiekio lauko inžinerinis tinklas, vandens siurbimo stotys ir valymo įrenginiai, nuotekų tinklai;

6) upių krantinės, jų įrenginiai, tėkmės reguliavimo statiniai;

7) paplūdimiuose esantys statiniai ir įrenginiai, skęstančiųjų gelbėjimo stotys ir postai;

8) kapinėse esantys pastatai, statiniai ir įrenginiai;

9) paminklai, skulptūros, fontanai, memorialiniai akmenys;

10) katilinės ir šilumos tinklai;

11) sporto statiniai ir įrenginiai.

Teikiamu projektu siūloma nustatyti naują turto perėmimo savivaldybių nuosavybėn proceso reguliavimą, pagal kurį savivaldybių nuosavybėn Įstatymu priskirtą valstybės turtą savivaldybės perimtų savivaldybių tarybų sprendimais. Savivaldybių tarybų sprendimai būtų pripažįstami tinkamu pagrindu Nekilnojamojo turto registre įregistruoti savivaldybių nuosavybės teises į joms priskirtus valstybės nekilnojamojo turto objektus. Kaip laikomasi Įstatymo, pagal kompetenciją prižiūrėtų Vyriausybės atstovai.

Kartu teikiamas su šiuo projektu susijęs Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 techninio-redakcinio pobūdžio pakeitimo projektas.

Derinimas:

Suderinta su Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, VĮ Registrų centru ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Derinimo pažymoje išdėstytos Finansų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir Vyriausybės atstovų įstaigos pastabos (pirminiam projekto variantui) buvo papildomai aptartos ir darbo tvarka iš esmės suderintos.

Projektas apsvarstytas 2022-04-05 tarpinstituciniame pasitarime, kuriame pastabų nebuvo.

Atitiktis Vyriausybės programai:

Projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina, bet atitinka siekius aktyviai vykdyti valstybės paslaugų skaitmenizavimą ir atvirų duomenų politiką (prisideda prie VĮ Registrų centro atvirų duomenų ir duomenimis pagrįstų inovatyvių paslaugų strateginės iniciatyvos, kurios sėkmingam įgyvendinimui būtina Nekilnojamojo turto registre sukaupti išsamius duomenis apie valstybės ir savivaldybių valdomą nekilnojamąjį turtą).

Dalykinio vertinimo išvada:

Siūlytume projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėjas

Vaclovas Medišauskas, tel. +37070663814, el. p.
vaclovas.medisauskas@lr.lt